



JA
Eesti

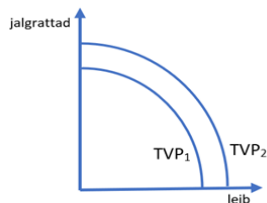
Member of
JA Worldwide

Majandusolümpiaadi piirkonnavoor

5.03.2026

KÜSIMUSED

Maksimaalne punktide arv – 100

1. Mis mõjutab kõige otsesemalt kõrgeimat palka, mida töölised saavad autoteeninduses teenida?
A. Nõudmine autoteeninduse järele ja töötaja tootlikkus. 2 punkti
B. Ametiühingute nõudmised miinimumpalga tõstmiseks.
C. Riigi alampalga seadus ja tulumaksuvaba miinimumi kehtestamine.
D. Autode müügihinnad.
2. Kaht kaupa peetakse asenduskaupadeks, kui
A. ühe kauba hinna langus toob kaasa teise kauba nõudluse vähenemise. 2 punkti
B. ühe kauba nõudluse langus toob kaasa teise kauba pakkumise kasvu.
C. ühe kauba nõudluse kasv toob kaasa teise kauba pakkumise languse.
D. ühe kauba hinna tõus toob kaasa teise kauba nõudluse vähenemise.
3. Marie ostis endale eelmisel aastal Euronicsi e-poe kaudu arvuti. Nüüd saab ta aeg-ajalt oma meilile Euronicsist reklaame. Kuidas nimetatakse sellist turundustegevust?
A. Sisuturundus
B. Suunatud reklaam 2 punkti
C. Otsingumootori turundus
D. Müügi edenduse
4. Idufirmadeks nimetatakse ettevõtteid,
A. mille toodet või teenust ei ole veel äriselt tõestatud. 2 punkti
B. mis alustavad oma tegevust põllumajanduses.
C. mis laenavad alustamiseks ja arendustööks raha välispankadelt.
D. millel on välja kujunenud kindel sihtrühm.
5. Joonisel on kajastatud ühe riigi tootmisvõimaluste piiri nihe paremale.
- 
- Mis alljärgnevast **ei saa** olla selle muutuse põhjuseks?
A. Inimeste teadmiste ja oskuste kasv
B. Töötajate arvu kasv
C. Töötuse vähenemine 2 punkti
D. Tehnoloogia täiustamine
7. Millest sõltub turumajanduses ettevõtte kogutulu?
A. Ettevõtte aktsiakapitali suurusest ja kogukasumist
B. Ettevõtte piirkulu ja piirtulu vahest
C. Riigis kehtestatud hindadest
D. Tooteühiku hinnast ja müüdud kogusest 2 punkti
8. Otsusta, millised väited on tehisaru (TI) kohta tõesed ja millised väärad? a' 0,5, kokku 3 punkti
- | | |
|---|---|
| A. TI kasutamine kaotab maailmas sotsiaalse ebavõrdsuse. | V |
| B. Keelemudelite kasutamisel tuleb alustada TI rolli kirjeldusest. | T |
| C. TI abil erinevate kunstiliste teoste loomine on tõstatanud autoriõiguste kuuluvuse küsimuse. | T |
| D. Autoriõigused TI-ga tehtud teoste puhul on aegunud teema, sest pole võimalik tuvastada loojat. | V |
| E. TI kasutamine ei mõjuta tööturgu. | V |
| F. TI arendamine võimaldab luua täiesti uusi ärimudeleid. | T |

9. Milliseid varasid ei loeta ettevõtte likviidsete varade hulka?

A. Aktsiad

B. Väärtpaberid

C. Tootmisvarud

2 punkti

D. Debitoorne võlgnevus

10. Otsusta, millised põhimõtted on ringmajanduse mudeli kasutamise puhul tõesed ja mis väärad?

a' 0,5, kokku 3 punkti

A. Materjalide ja toodete disainimisel arvestatakse sellega, kuidas saaks neid hiljem taaskasutada. T

B. Toodetakse endistviisi palju, tarbijate kasvavate soovide tõttu pole kvaliteet nii oluline. V

C. Võimaldatakse toodete jagatud kasutamist. T

D. Hoitakse lahus looduslikud ja tehismaterjalid. T

E. Toimib põhimõttel „tooda-tarbi-viska minema“. V

F. Ressursside kokkuhoiu eesmärgil ei kulutata toodete tagastamise logistika arendamisele. V

11. Kahaneva piirkasulikkuse seadusele tuginedes saame väita, et

A. kui piirkasulikkus väheneb, siis väheneb alati ka kogukasulikkus.

B. mida rohkem me mingit kaupa või teenust tarbime, seda väiksemaks jääb iga järgneva tarbitava ühiku kasulikkus.

2 punkti

C. pärast teatud koguse kauba tootmist on vaja edasi tootmiseks üha suurenevaid ressursi koguseid ja seetõttu kasum väheneb.

D. tootjad peaksid oma kaupade pakkumise suurendamiseks kauba hinda alandama.

12. Markus korraldas oma väikepoes allahindluskampaania. Millise turunduse tööriistaga oli tegemist?

A. Müügiedendus

2 punkti

B. Reklaam

C. Sündmusturundus

D. Otseturundus

13. Kindlustuspoliis ei saa katta

A. deflatsiooni.

2 punkti

B. elu kaotust.

C. varalist kahju.

D. vigastusest tingitud kahju.

14. Otsusta, kas väide on tõene või väär!

a' 0,5, kokku 2 punkti

A. Rendiettevõtte vastutab kogu töösuhte eest ja on töötaja ametlikuks tööandjaks. T

B. Renditöö puhul tasub tööjõudu kasutav ettevõtte sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmakset. V

C. Partnerlusviisi järgi liigitades on tööjõurendi teenus P2B teenus. V

D. Lühiajalisi töid ehk tööampse võib teha ainult läbi rendiettevõtte. V

15. Majandusteadlased ütlevad, et nappus on suhteline mõiste. See tähendab, et

A. nappus eksisteerib üksnes vaestes ühiskondades.

B. nappus eksisteerib alati ja igas ühiskonnas.

2 punkti

C. ressursside nappus kaob ühiskonna rikkamaks muutumisel.

D. turumajandus suudab tavaliselt nappuse probleemi lahendada.

16. Milline neist on mikroökonomika uurimisobjekt?

A. Tarbijahinnaindeks

B. Töötute arv

C. Riigi välisvõlg

D. Start-up ettevõtete loomine

2 punkti

17. Leia lausele õige lõpp!

Eesti Energia aktsionäride üldkoosolekul otsuste vastuvõtmiseks

- A. peavad osalema valdade esindajad.
- B. esindavad riiki parlamendiliikmed.
- C. **esindab riiki rahandusminister.**
- D. on vajalik juhatuse liikmete häälteenamus.

2 punkti

18. Erki keskmine brutopalk oli eelmisel aastal 1200 eurot kuus ja tarbijahinnaindeks tõusis aasta jooksul 3,5%. Kui suur oli Erki keskmine reaalpalk?

- A. **1159,42 eurot**
- B. 1158,00 eurot
- C. 1200,00 eurot
- D. 1242,00 eurot

2 punkti

19. Mari, Kaidi, Kalle ja Jüri võitsid igaüks Bingo lotoga 500 eurot. Mari läks arvutikursusele, Kaidi tegi korteris remonti, Kalle ostis fotoaparaadi ja Jüri läks mägedesse matkama. Kes neist toimis kõige ratsionaalsemalt?

- A. Mari ja Kaidi, sest nad paigutasid raha kinnisvarasse ja haridusse.
- B. Kalle, sest saab tegeleda fotograafiaga enda rõõmuks ja ka fotode müügiks.
- C. Jüri, sest kõik on mööduv, aga tervis ja hea puhkus on peamised väärtused.
- D. **Nad kõik toimisid ratsionaalselt, kuna tegid seda, mida soovisid.**

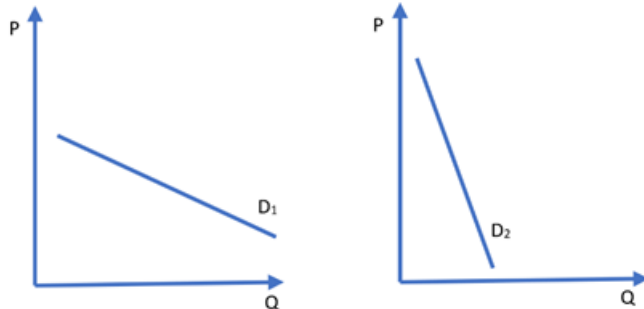
2 punkti

20. Mis **ei kuulu** turumajandust iseloomustavate tähtsamate tunnuste hulka?

- A. Eraomandus
- B. Konkurents
- C. Vaba hinnakujundus
- D. **Ühiskondlik kokkulepe**

1 punkti

21. Millise tootepaari nõudlusgraafikud on kõige tõenäolisemalt joonisel kujutatud?



- A. Õpikud ja pastakad
- B. Suusad ja suusasidemed
- C. Joogivesi ja majahoidja teenus
- D. **Suvila mere ääres ja leib.**

2 punkti

22. Kui Pireti Pitsa pankrotti läks, oli ainuomanik Piret kohustatud tasuma kõik ettevõtte võlad, kasutades oma isiklikke sääste. Millise ettevõtlusvormiga oli tegemist?

- A. Osaühing
- B. Usaldusühing
- C. **Füüsilisest isikust ettevõtja**
- D. Täisühing

2 punkti

23. Riigivõlakirjade tootlus võib sõltuda

- A. antud riigis kehtivast intressimäärast.
- B. valuutakursi liikumisest.
- C. riigi majandusliku arengu tasemest.
- D. **Kõik vastused on õiged.**

2 punkti

24. Otsusta, milline väide on tõene, milline väär! a' 0,5, kokku 3 punkti
- A. Mida pikem on tähtajalise hoiustamise aeg, seda suurem on üldjuhul saadav intress. T
 - B. Krediitkaardiga sularahaautomaadist raha väljavõtmise eest tuleb maksta teenustasu. T
 - C. Investeeringufondi investeerimine on alati riskivaba, sest riskid on hajutatud. V
 - D. Kiirlaenu taotlemise eeltingimus on maksevõime kontroll. V
 - E. Laenamisel tuleb arvestada ainult oma praeguse finantsolukorraga. V
 - F. Järelmaksu võimalust kasutades liigub kauba kasutusõigus ostjale kohe üle. T

25. Ettevõtte teatas oma aktsiate 10-kordsest jagunemisest ehk *splittimisest*. Kristol oli 20 selle ettevõtte aktsiat, mille üks aktsia maksis enne splittimist 600 eurot. Milline alljärgnev väide kirjeldab Kristo aktsiaportfelli peale *splittimist*?

- A. **Kristol on nüüd 200 aktsiat, ühe aktsia hinnaga 60 eurot.** 2 punkti
- B. Kristo aktsiaportfelli väärtus suurenes 10 korda.
- C. Kristol on nüüd 20 aktsiat, aktsia hinnaga 60 eurot.
- D. Kristo aktsiaportfelli väärtus vähenes 10 korda.

26. Ettevõtte kogutoodangu maht sõltuvalt töötajate arvust on järgmine:

Töötajate arv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kogutoodang	6	13	21	30	40	47	53	58	62	63

Mitu töötajat on ettevõttel otstarbekas palgata lähtudes piirtoodangu printsiibist?

- A. **5 töötajat** 2 punkti
- B. 4 töötajat
- C. 6 töötajat
- D. 10 töötajat

27. Kui riik või omavalitsus tellib tooted või teenused turult riigihanke korraldamisega, siis sellist turustruktuuri nimetatakse

- A. monopoliks
- B. **monopsoniks** 2 punkti
- C. duopoliks
- D. oligopoliks

28. Ettevõtte „Hüva nõu“ osutas 2026. aasta jaanuaris järgmiseid teenuseid:

- 1) õigusabi teenus summas 1020 eurot koos käibemaksuga;
- 2) konsultatsiooniteenus summas 1700 eurot, millele lisandus käibemaks.

Kui suur oli ettevõtte käive ilma käibemaksuta?

- A. **2522.58 eurot** 2 punkti
- B. 2536.07 eurot
- C. 2475.20 eurot
- D. 2495.60 eurot

29. Milline tegur **ei põhjusta** pakkumiskõvera nihet?

- A. Elektri hinna tõus
- B. Samas valdkonnas tegutseva ettevõtte pankrotistumine
- C. **Allahindluskampaania** 2 punkti
- D. Uue konveierliini soetamine

30. Erinevates kauplustes on juba alanud talveriiete allahindlus, et teha ruumi kevadkollektsioonile. Marko valis sporditarvete kaupluse reklaamist välja soodsa ja kena talvejope. Õhtul poodi minnes tabas teda halb üllatus, joped olid kõik läbi müüdud! Mida me võime järeldada, arvestades majandusseadusi?

- A. Kaup lõppes otsa, sest müüdi alla omahinna.
- B. **Allahindluste hinnad ongi tavaliselt madalamad kui turuhind ja võib tekkida defitsiit.** 2 punkti
- C. Joped olid väga praktilised ja sobivad ka järgmisel talvel kanda.
- D. Pakkumine ületas nõudlust põhjustades jopede defitsiidi.

31. Osaühing „Mänguring“ toodab nukumaju ja müüb hinnaga 80 eurot tükk. Ettevõtte muutuvkulud on 50 eurot iga toote kohta ja püsikulud on 4500 eurot. Mitu nukumaja peaks ettevõtte valmistama, et saavutada tasuvuspunkt (kasumilävi)?

Vastus: 150 tk

2 punkti

32. Milliste Eesti ettevõtete brändid need on? Vali brändile õige omanik. a' 0,5 p, kokku 3 punkti

- | | |
|--------------|----------------------|
| Kalev | - Orkla Eesti |
| Omniva | - Eesti Post |
| Alma Piim | - Valio Eesti |
| Büroomaailm | - Infotark |
| Selver | - Tallinna Kaubamaja |
| Puhas Loodus | - Orto |

Praktilise osa küsimused

Emma otsustas alustada ettevõtjana, luua oma mikroettevõtte, et saavutada ajaline vabadus ja sisuliselt tegeleda oma hobiga. Nimelt pakub ta Pilatese personaalseid ja gruppitreeninguid. Emma valis ettevõtlusvormi, kus on piiratud vastutus ja on vaja esitada iga-aastane finantsaruandlus. Treeningud on mõeldud eelkõige 18 - 55-aastastele naistele. Oma treeningute läbiviimiseks rendib ta ruume tunnihinnaga 35 eurot.

33. Millise ettevõtte Emma registreeris?

- A. Aktsiaseltsi
- B. Osaühingu**
- C. Füüsilisest isikust ettevõtja ehk FIE
- D. Täisühingu

2 punkti

34. Emmast sai tööealise elanikkonna liigitamise järgi

- A. töötu
- B. hõivatu**
- C. heitunu
- D. majanduslikult mitteaktiivne isik

1 punkt

35. Emma hakkas ka endale tööandjaks ja vormistas end tööle brutopalgaga 1000 eurot kuus.

Kus pidi Emma end töötajana registreerima?

- A. Töötamise registris.**
- B. Haigekassas.
- C. Töötukassas
- D. Rahvastikuregistris.

2 punkti

36. Emma ei ole liitunud II pensionisamba maksetega. Arvuta, kui suur on Emma netopalk ühes kuus?

- A. 921.52 eurot**
- B. 911.40 eurot
- C. 934.00 eurot
- D. 1000 eurot

2 punkti

37. Milline on Emma ettevõtte tööjõukulu **aastas**?

Vastus: 16 056 eurot

2 punkti

38. Otsusta ülesande legendi järgi, kas Emma kasutas treeningute korraldamiseks ja reklaamimiseks klientide segmenteerimist?

- A. Segmenteerimist ei toimunud.
- B. Jah kasutas, sihtrühmaks olid täisealised naised.**
- C. Jah kasutas, sihtrühmaks olid läheduses elavad vanemad inimesed.
- D. Jah, turusegmenndiks on kõik inimesed.

1 punkt

39. Mis on majanduslikus mõttes Pilatese treeningtund? 1 punkt

- A. Kaup
- B. Teenus**
- C. Ajakulu
- D. Taastuv ressurss

40. Emma ettevõtte püsikulud on 2646 eurot kuus. Muutuvkulu ühe treeningust osa võtva inimese kohta on 1 euro (puhastusvahendid) ja keskmiselt käis treeningutel kokku 180 inimest kuus. Millised on ettevõtte kogukulud kuus?

Vastus: 2826 eurot 2 punkti

41. Milline on ühe treeningu pileti omahind (sendi täpsusega)?

Vastus: 15,70 eurot 2 punkti

Lumerohke talv viis Henri Tamme mõttele, et võiks pärast kooli pakkuda lumekoristusteenust ümberkaudsetele korteriühistutele ja ettevõtetele. Henri registreeris end füüsilisest isikust ettevõtjaks, tasus **riigilõivu 20 eurot** ning kavatses suvel hakata pakkuma ka muruniitmise teenust. Teenitud kasumist saab ta endale taskuraha.

42. Milline järgnevatest väidetest on füüsilisest isikust ettevõtja ehk FIE kohta tõene, mis väär?

a' 0,5, kokku 3 punkti

- A. FIE ja temale kuuluv ettevõtte kui majandusüksus, milles ta tegutseb, ei ole juriidiline isik. Õ
- B. FIE ei pea pidama oma tegevuse kohta raamatupidamisarvestust. V
- C. FIE-l kui ettevõtjal lasub majandustegevusega kaasnev risk, vastutades oma tegevuse eest kogu isikliku varaga. Õ
- D. Töö tegemiseks võib FIE palgata teisi isikuid, s.t FIE võib olla tööandjaks. Õ
- E. FIE-d kui väikeettevõtjad, ei ole kunagi käibemaksukohuslased. V
- F. FIE on enimlevinud ettevõtlusliik Eestis. V

43. Partnerlusviisi järgi liigitub FIE Henri Tamme poolt pakutav teenus:

- A. B2B** 1 punkt
- B. B2C
- C. P2P
- D. P2B

44. Ettevõtlikke inimesi liigitatakse mitmeti. Üks võimalus on liigitada selle järgi, kuidas nad oma äriidee leiavad. Henri on

- A. ideede generaator
- B. arendaja
- C. võimaluste märkaja** 1 punkt
- D. jätkaja

45. Millises majandussektoris Henry tegutseb?

- A. Primaarsektoris
- B. Sekundaarsektoris
- C. Tertsiaarsektoris** 1 punkt
- D. Kvarternaarsektoris

46. Henri oli suvel töötanud kohalikus restoranis abitöölisena ja osa teenitud rahast - 500 eurot ta hoiustas pooleks aastaks pangas, kus tähtajalise hoiuse lihtintressimäär on 3%. Millise summa sai Henri kuue kuu pärast pangast välja võtta?

- A. 507,50 eurot** 2 punkti
- B. 515,00 eurot
- C. 500,30 eurot
- D. 530 eurot

47. Henri kujundas ja lasi trükkida **50 reklaamlehte hinnaga 0,50 eurot tükk**. Reklaamlehed pani ta ümbruskonna korteriühistute ustele ja ettevõtete postkastidesse. Telefonikõned ja meiliteated ei lasknud end kaua oodata!

Henri koostas vastavalt hinnaläbirääkimistele jaanuarikuu nõudlustabeli (tabel 1)

Tabel 1 Nõudlustabel

Ühe tunni hind (eurot)	5	7,5	10	12,5	15	17,5	20	22,5	25
Tundide arv kuus	180	132	100	76	60	44	30	14	6

Milline on tabeli 1 alusel FIE Henri Tamme teenuse nõudluse hinnaelastsus hinnavahemikus 10 kuni 15 eurot?

A. Elastne

2 punkti

B. mitteelastne

C. absoluutselt elastne

D. absoluutselt jäik

Henri otsustas oma säästudest 200 eurot kasutada ettevõtlusega alustamiseks ja osta selle eest lumekoristusvahendeid. Poes valis ta välja järgmised tooted:

jääraud - 25 eurot,

Fiskarsi lumelabidas - 40 eurot,

Fiskarsi lumesahk - 50 eurot,

lumepuhur - 115 eurot.

48. Henri hindas oma võimalusi ning otsustas osta jääraua, Fiskarsi lumelabida ja Fiskarsi lumesaha.

Milline on ostetud vahendite alternatiivkulu?

A. ostetud vahendite maksumus

B. 230 eurot

C. lumepuhur

2 punkti

D. 200 eurot

49. Millised on FIE Henri Tamme püsikulud jaanuaris, kui ta lisaks seni teada olevale infole maksab 40 eurot koristusvahendite hoiuruumi eest?

A. 200 eurot

2 punkti

B. 175 eurot

C. 115 eurot

D. 180 eurot

Tabel 2. Kulude ja kasumi arvestus

Tunnihind (eurodes)	Nõudlus (tundi)	Püsikulu (eurot)	Muutuv-kulu (eurot)	Kogukulu (eurot)	Müügitulu (eurot)	Kasum/kahjum (eurot)
5	180	200	0	200	900	700
7,5	132	200	0	200	990	790
10	100	200	0	200	1000	800
12,5	76	200	0	200	950	750
15	60	200	0	200	900	700
17,5	44	200	0	200	770	570
20	30	200	0	200	600	400
22,5	14	200	0	200	315	115
25	6	200	0	200	150	-50

50. Täida tabel 2 ja otsusta, millise tunnihinnaga on FIE Henri Tammel kõige kasulikum teenust osutada?

Vastus: 10 eurot

2 punkti

51. Milline on FIE Henri Tamme kasu/kahju, kui ta osutab teenust selle hinnaga?

Vastus: 800 eurot

1 punkt

52. Ilmaprognooside kohaselt sadas sel kuul 15 päeval. Et õppetöö ei kannataks, sai Henri lume koristamisele kulutada päevas maksimaalselt 4 tundi.

Kasutades tabeli 2 andmeid nõudluse kohta ja FIE Henri Tamme pakkumist leidke lumekoristusteenuse tasakaaluhind?

Vastus: 15 eurot

2 punkti

53. Milline on FIE Henri Tamme kasum selle hinnaga teenust osutades?

Vastus: 700 eurot

1 punkt